

Ocenjevanje znanja, vrednotenje kompetenc in državni izpit ob zaključku prve stopnje šolanja – Zagotavljanje transparentnosti postopkov

Zakonodajni odlok št. 62 z dne 13. aprila 2017 uvaja spremembe v način ocenjevanja znanja učenk in učencev osnovne šole in srednje šole prve stopnje, v vrednotenje pridobljenih kompetenc in v potek zaključnega državnega izpita.

Ocenjevanje na prvi stopnji šolanja (osnovna in srednja šola)

Kaj se ocenjuje: Ocenjuje se tako učenčevo znanje kot njegov napredek pri učnem procesu.

Namen ocenjevanja: Ocenjevanje ima formativni in vzgojni namen, prispeva k izboljšanju učenčevega znanja in učnega uspeha, omogoča spremljanje učenčevih dosežkov oz. njegovega učnega in osebnostnega razvoja, skladno s pridobivanjem znanja, spretnosti in kompetenc pomembno vpliva na razvoj samoocenjevalnih veščin.

Področja ocenjevana: Ocenjuje se doseženo učenčevo znanje pri posameznih predmetih in na področju državlanske vzgoje.

Kako se ocenjuje: Ocenjuje se s številčno oceno v desetinkah, vsaka ocena na lestvici do 10 odgovarja različnemu nivoju doseženega znanja.

Kdo izvaja postopek ocenjevanja: Na osnovi lastne poklicne avtonomije izvajajo ocenjevanje znanja in napredovanja učencev razredni učitelji na osnovni šoli oz. razredni svet na srednji šoli prve stopnje.

Kriteriji in način ocenjevanja: Kriteriji, oblike in način ocenjevanja učnih predmetov in vedenja, ki jih določi zbor učnega osebja so objavljeni v triletnem šolskem vzgojno-izobraževalnem programu.

Ocenjevanje po predmetih: Številčnim ocenam za vsak predmet odgovarja ocenjevalna lestvica z opisnim vrednotenjem znanja, kar omogoča formativno spremljanje učenčevega napredka in znanja ter spodbujanje nenehnega izboljšanja. Zbor učnega osebja določa tudi splošne kriterije za nepripustitev v naslednji razred ali k zaključnemu državnemu izpitu, v primeru ko ima učenec nižje ocene od 6/10 pri enem ali več predmetih. Kriteriji in način ocenjevanja so dosegljivi na šolski spletni strani <https://www.dijak.edu.it/> na podstraneh TVIP oz. PTOF.

Ocenjevanje vedenja: Skladno z ugotavljanjem ravni doseganja državljskih kompetenc se tako v osnovni kot v srednji šoli vedenje ocenjuje s sintetično opisno oceno; na srednji šoli se ocenjevanje vedenja izvaja na osnovi določil Štatuta študentk in študentov, Dogovora o vzgojni soodgovornosti in odobrenih šolskih pravilnikov.

Opisno vrednotenje: Ob zaključku vsakega ocenjevalnega obdobja šola starše pisno obvesti o učnem uspehu učenk in učencev, ocene za posamezne predmete in vedenje v spričevalu dopolnjuje tudi skupno opisno vrednotenje, ki odraža celostno znanje glede na zastavljene učne cilje, učenčev napredek in sodelovanje pri učnem procesu.

Verouk in alternativne dejavnosti: Ocenjevanje verouka in alternativnih dejavnosti se na osnovi izkazanega zanimanja in doseženih učnih nivojev ocenjuje s sintetično opisno oceno ločeno od ostalih predmetov.

Transparentnost ocenjevanja in obveščanje: Transparentnost ocenjevanja se zagotavlja s seznanitvijo staršev o predpisih in postopkih, ki urejajo ocenjevanje znanja ter napredovanje učenca.

Napredovanje učenca iz razreda v razred na osnovni šoli

Napredovanje v naslednji razred: Učenci v osnovni šoli praviloma napredujejo v naslednji razred tudi v primeru delno doseženih učnih nivojev ali ko je postopek pridobivanja le-teh še v teku.

Pomanjkljivosti v znanju: Skladno z ugotovljenimi pomanjkljivostmi v znanju mora šola ob zaključku vsakega ocenjevalnega obdobja pravočasno in ustrezno obveščati družine, ko učenci le delno dosejajo zastavljene nivoje znanja ali si jih komaj pridobivajo; na osnovi lastne organizacijske in didaktične avtonomije mora šola v tovrstnih primerih tudi načrtovati ustrezne posege za izboljšanje učnih dosežkov.

Ponavljanje razreda: Izključno v izjemnih in utemeljenih primerih in če za to obstajajo dokazani ter tehtni razlogi, lahko razredni učitelji na osnovi kriterijev, ki jih določi zbor učnega osebja, sprejmejo sklep o nepripustitvi učenca v naslednji razred. Tovrstni sklep morajo sprejeti soglasno.

Napredovanje učenca iz razreda v razred na srednji šoli prve stopnje

Napredovanje v naslednji razred: Na srednji šoli so lahko učenci pripuščeni v naslednji razred tudi v primeru delno doseženih ali nedoseženih nivojev znanja pri enem ali več predmetih.

Pomanjkljivosti v znanju: Skladno z ugotovljenimi pomanjkljivostmi v znanju, mora šola ob zaključku vsakega ocenjevalnega obdobja pravočasno in ustrezno obveščati družine, ko učenci le delno dosegajo zastavljene nivoje znanja ali si jih komaj pridobivajo; na osnovi lastne organizacijske in didaktične avtonomije mora v tovrstnih primerih šola tudi načrtovati ustrezne posege za izboljšanje učnih dosežkov.

Ponavljjanje razreda: Učenci napredujejo v naslednji razred, če so ob koncu pouka v šolskem letu pozitivno ocenjeni iz vseh predmetov. V primeru, da pri enem ali več predmetih ne dosežejo zastavljenih nivojev znanja ali jih dosežejo le delno ($< 6/10$), lahko razredni svet, ki mu predseduje šolski ravnatelj ali njegov namestnik, na osnovi utemeljenih razlogov oz. kriterijev, ki jih je določil zbor učnega osebja, sprejme sklep o nepripustitvi učenca v naslednji razred oz. k zaključnemu izpitu.

Veljavnost šolskega leta na srednji šoli prve stopnje

Prisotnost pri pouku: Prisotnost pri pouku je obvezna, zahteva pa se vsaj tri četrtine prisotnosti letnega šolskega urnika, točno stevilo zahtevanih ur prisotnosti pri pouku mora šola sporočiti družinam na začetku šolskega leta.

Dopuščena odstopanja od obveznih prisotnosti: V utemeljenih in dokumentiranih primerih lahko zbor učnega osebja sprejme sklep o dopuščenih odstopanjih od obveznih prisotnosti, razredi svet mora v tovrstnih primerih vsekakor razpolagati z zadostnimi elementi za ocenjevanje učencev.

Pripustitev k zaključnemu izpitu na srednji šoli prve stopnje

Nacionalno preverjanje znanja INVALSI: Opravljeno nacionalno preverjanje znanja predstavlja pogoj za pripustitev k zaključnemu izpitu: preizkusi znanja, iz slovenščine, matematike in angleščine se v tretjem razredu srednje šole izvedejo pred zaključkom šolskega leta, najkasneje v mesecu aprilu. Po opravljenih preizkusih prejmejo učenke in učenci ob zaključku šolskega leta potrdilo o doseženih rezultatih.

Zaključni izpit - vstopna ocena: Učenci tretjega razreda srednje šole so pripuščeni k zaključnemu državnemu izpitu s številčno oceno v desetinkah, ki jim je dodeljena na osnovi celotnega, triletnega šolskega uspeha v srednji šoli. V primeru da pri enem ali več predmetih ne dosežejo zastavljenih nivojev znanja ali jih dosežejo le delno, jih lahko razredni svet pripusti k zaključnemu izpitu tudi z negativno oceno, nižjo od 6/10.

Izpitne preizkušnje: Izpit je sestavljen iz pisnega in ustnega dela; pisni del zajema naloge iz slovenščine, italijanščine, matematike in tujih jezikov, ustni pa medpredmetni zagovor; pri ustnem delu izpita se učenčevo znanje vrednoti skladno s končnim učenčevim učnim profilom, opredeljenim v nacionalnih smernicah, s posebnim poudarkom na ustreznosti jezikovnega izražanja, argumentacije, razumevanja in povezovanja konceptov, reflektivnega in kritičnega razmišljanja ter stopnje razvoja državljskih kompetenc in sporazumevanja v tujih jezikih. Na šolah z glasbeno smerjo se preverja tudi praktično znanje igranja inštrumenta.

Zaključna ocena: Končna ocena je praviloma srednja vrednost vseh pridobljenih ocen oz. vstopne ocene, pisnih nalog in ustnega dela izpita, dodeljuje se jo s številčno oceno v desetinkah, pri tem se ocena zaokroži navzgor, če je prvo decimalno mesto 5 ali več. Izpit je uspešno opravljen, če ga kandidat izdela z oceno najmanj 6/10.

Učenci s posebnimi potrebami in specifičnimi učnimi težavami - ocenjevanje in pripustitev k zaključnemu izpitu

Zakonodajni odlok št. 62 z dne 13. aprila 2017 v navedenih primerih ne uvaja bistvenih sprememb; ocenjevanje, napredovanje v naslednji razred in pripustitev k zaključnemu izpitu potekajo na osnovi individualiziranih vzgojnih načrtov oz. prilagojenih učnih načrtov.

Vrednotenje kompetenc

Ob zaključku osnovne šole in srednje šole prve stopnje prejmejo učenke in učenci potrdilo o pridobljenih kompetencah, vrednotenje le-teh je v pristojnosti razrednih učiteljev in razrednih svetov na zaključnih ocenjevalnih sejah.

Potrdilo o kompetencah je priloženo tudi potrdilo o rezultatih nacionalnega preverjanja znanja INVALSI.